

به نام خدا

طرح تحقیقاتی: طراحی الگوی حکمرانی مطلوب امنیت در جمهوری اسلامی ایران

ریشه ها و زمینه ها: ، امروزه هم در عرصه حکمرانی و هم در عرصه امنیت، نقش کنشگری فعال شهروندان، بیش از گذشته برجسته و نمایان شده است و همین نقش بی بدیل مردم در تامین امنیت برای نظام های سیاسی می تواند این پژوهش را به مفهوم "امنیت مردم پایه" از نگاه مقام معظم رهبری رهنمون سازد. یکی از مفروضات بنیانی این پژوهش این است که از تعدد و پیچیدگی مراکز تصمیم گیر و سیاستگذار در حوزه های مختلف کشور کاسته شده و نقش مشارکت جویانه مردم در تحقق امنیت اجتماعی و سیاسی بیش از گذشته تقویت و برجسته گردد.

مسئله: بنا به نظر اکثر قریب به اتفاق مکاتب و نظریه های امنیت در جهان، امنیت از مسئولیت های اصلی حاکمیت و دولت در هر کشوری است. چگونگی نقش آفرینی دولت و حاکمیت از نظر ساختاری، کارگزاری، ارزش ها و ... مستلزم معماری حکمرانی (Governance Architecture) است. معماری حکمرانی، تاکنون به صورت یک پژوهش جامع در کشور انجام نشده است و به خصوص در حوزه هایی مانند امنیت به دلیل گستردگی مفهوم و تعددبازیگران حتی از سایر حوزه ها اهمیت و ضرورت بیشتری دارد. نکته مهم آن است که سازمانهای متعددی خود را مسئول امنیت کشور میدانند اما حدود وظایف و اختیارات و همچنین فرآیندهای کاری بین سازمانی و فراسازمانی آنان تداخلات، تراحمات و ابهامات فراوانی دارد. این تحقیق بر آن است تا از طریق معماری حکمرانی مطلوب امنیت، درصدد رفع برخی از این مشکلات برآید. همچنین لازم به ذکر است که این طرح به لحاظ هدف، کاربردی - توسعه و به لحاظ نوع مطالعه، کتابخانه ای - میدانی است.

پیامدها: حکمرانی مطلوب، پیامدهای بسیاری دارد که برخی از مهمترین آنها عبارتند از:

۱- ایجاد توسعه پایدار انسانی، به معنای گسترش دایره انتخاب همه افراد جامعه و نیز حفاظت از منابع و فرصت های زندگی و منابع طبیعی برای نسل های آینده، شامل توانمندسازی، همکاری و مشارکت و ارتقای احساس تعلق و افزایش رضایتمندی، برابری و عدالت و در نتیجه، کاهش یا زوال احساس محرومیت و تضعیف فرایند قطبی شدن جامعه، تداوم و پایداری فرایند توسعه و پاسخگویی به خواسته های جامعه و تحقق امنیت؛

۲- تقویت و بهبود سرمایه‌های اجتماعی، انسانی، سیاسی، فیزیکی و مادی؛

۳- توسعه مردم‌سالاری و ارتقای مشارکت و حاکمیت مردم، توسعه تکرگ‌گرایی، افزایش احترام به حقوق بشر،

تقویت همبستگی اجتماعی؛

۴- کاهش فساد و افزایش سلامت اداری و مخالفت با قانون‌گریزی و هنجارشکنی.